

OKRĘGOWA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA
W ŁODZI

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2023
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Wiedza o społeczeństwie
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Województwo:</i>	Łódzkie
<i>Termin egzaminu:</i>	10 maja 2023 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	19 września 2023 r.

Spis treści

Opis arkusza maturalnego	3
Dane dotyczące populacji zdających	5
Przebieg egzaminu	6
Podstawowe dane statystyczne	7

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2022/2023 egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie w Formule 2015 został przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z wiedzy o społeczeństwie składał się z 13 zadań pojedynczych oraz 14 wiązek zadań, w tym 12 – dwuzadaniowych i 2 – trzyzadaniowych. Za rozwiązanie części testowej arkusza można było uzyskać 48 punktów, a za napisanie wypracowania na jeden z trzech tematów – 12 punktów. 12 zadań (łącznie za 12 punktów) było zadaniami zamkniętymi (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, na dobieranie), natomiast pozostałe 30 zadań testowych było zadaniami otwartymi krótkiej odpowiedzi lub z luką (łącznie za 36 punktów).

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać zatem maksymalnie 60 punktów. Podczas rozwiązywania zadań można było korzystać z kalkulatora prostego. Do każdego z zadań testowych oraz do dwóch z wypracowań dołączono materiał źródłowy.

Treści każdego z bloków w nauczaniu WoS-u zostały uwzględnione, przy tym najwięcej zadań testowych dotyczyło w głównym stopniu bloku *Polityka*, a najmniej – *Gospodarka*:

- *Polityka* – 15 zadań testowych (zad.: 7.1., 8., 9., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 12., 13., 14.1., 14.2., 15.1., 15.2., 24.1. i 26.1.; łącznie 17 punktów) oraz pierwszy temat wypracowania;
- *Spółeczeństwo* – 11 zadań testowych (zad.: 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3., 4.1., 4.2., 5.1., 5.2., 6. i 7.2.; łącznie 11 punktów);
- *Prawo* – 9 zadań testowych (zad.: 16., 18., 19.1., 19.2., 19.3., 20., 21.1. i 21.2.; łącznie 10 punktów) oraz drugi temat wypracowania;
- *Stosunki międzynarodowe* – 7 zadań testowych (zad.: 22., 23.1., 23.2., 24.2., 25., 26.2. i 26.3.; łącznie 9 punktów) oraz trzeci temat wypracowania;
- *Gospodarka* (zad. 17.; 1 punkt).

Każde z zadań sprawdzało umiejętności w obszarze wymagań ogólnych: wykorzystanie i tworzenie informacji. 3 zadania testowe weryfikowały wyłącznie ten obszar, dwa obszary były sprawdzane przez 34 zadania testowe, trzy obszary – przez 5 zadań testowych. Wypracowania weryfikowały dwa (temat 1. i 3.) lub trzy (temat 2.) wymagania ogólne. W związku z powyższym wybrano do każdego zadania jedno wymaganie ogólne realizowane w największym stopniu:

- I. Wykorzystanie i tworzenie informacji – zadania: 2.2., 3., 4.1., 5.1., 6., 7.2., 19.3. i 27. (łącznie 19 punktów);
- II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów – zadania: 1.1., 1.2. i 2.1. (łącznie 3 punkty);
- III. Współdziałanie w sprawach publicznych – zadanie 20. (2 punkty);
- IV. Znajomość zasad i procedur demokracji – zadania: 4.2., 5.2., 8., 9., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 12. i 18. (łącznie 11 punktów);

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1698).

- V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej – zadania: 7.1., 13., 14.1., 14.2., 15.1., 15.2., 16., 19.1., 19.2. i 26.1. (łącznie 12 punktów);
- VI (III etap) Rozumienie zasad gospodarki rynkowej – zadanie 17 (1 punkt);
- VI (IV etap, ZP) Znajomość praw człowieka i sposobów ich ochrony – zadania: 21.1. i 21.2. (łącznie 2 punkty);
- VI (IV etap, ZR) Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie – zadania: 22., 23.1., 23.2., 24.1., 24.2., 25., 26.2. i 26.3. (łącznie 10 punktów).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2015)		202
	ze szkół na wsi	8
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	30
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	94
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	70
	ze szkół publicznych	191
	ze szkół niepublicznych	11
	kobiety	104
	mężczyźni	98
	bez dysleksji rozwojowej	164
	z dysleksją rozwojową	38
Liczba zdających (Formuła 2015), o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy ² (obywatele Ukrainy)		0

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu – w Formule 2023 i Formule 2015 – zwolniono 2 osoby – finalistów Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

² Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.).

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			10 maja 2023
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			180 minut
Liczba szkół			79
Liczba zespołów egzaminatorów*			2
Liczba egzaminatorów*			37
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)			3

*Dane dotyczą formuł 2015 i 2023 łącznie.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. 2223, z późn. zm.) – podano łącznie dla Formuły 2023 i Formuły 2015.

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 r. poz. 2230).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. ROZKŁAD WYNIKÓW ZDAJĄCYCH

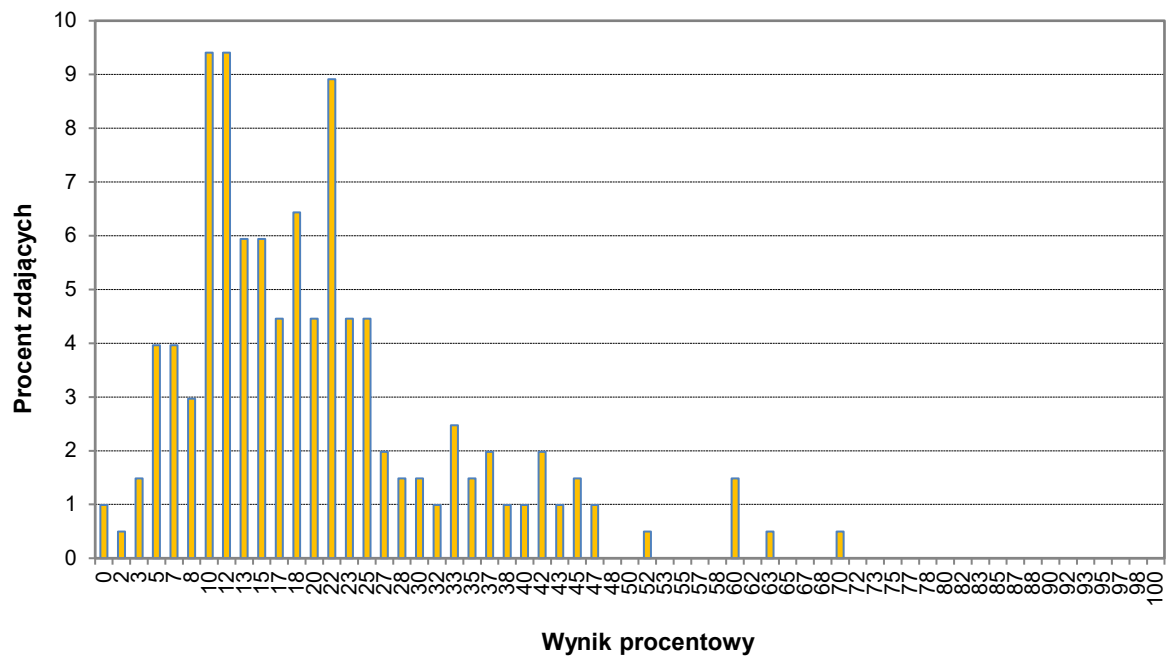

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2015	202	0	70	18	12	20	13

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 10 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2022			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
1.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	1. Życie zbiorowe i jego reguły. Zdający: 1) charakteryzuje [...] społeczeństwa, ze względu na obowiązujące w nich reguły i więzi;	34
1.2.	II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.	2) podaje przykłady norm i instytucji społecznych; charakteryzuje ich funkcje w życiu społecznym.	52
2.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.	3. Grupa społeczna. Zdający: 2) omawia na przykładach różne rodzaje grup i wyjaśnia funkcjonowanie wskazanej grupy; 4) opisuje swoiste cechy współczesnej rodziny jako grupy społecznej [...]. 4. Struktura społeczna. Zdający: 1) opisuje strukturę klasowo-warstwową [...].	33
2.2.		4. Struktura społeczna. Zdający: 2) [...] wyjaśnia [...] związek między nierównościami społecznymi a nierównością szans życiowych; 4) opisuje mechanizm i skutki społecznego wykluczenia [...].	89
3.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	5. Zmiana społeczna. Zdający: 1) charakteryzuje historyczne formy organizacji społeczeństwa (pierwotne, tradycyjne, przemysłowe, postindustrialne).	38
4.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.	6. Naród, ojczyzna i mniejszości narodowe. Zdający: 2) omawia czynniki sprzyjające asymilacji oraz służące zachowaniu tożsamości narodowej. 8. Kultura i pluralizm kulturowy. Zdający: 5) wyjaśnia, na czym polega i skąd się bierze pluralizm kulturowy współczesnego społeczeństwa.	61
4.2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	6. Naród, ojczyzna i mniejszości narodowe. Zdający: 4) charakteryzuje mniejszości narodowe, etniczne [...] żyjące w Polsce (liczebność, historia, kultura, religia itp.) [...].	40
5.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	6. Naród, ojczyzna i mniejszości narodowe. Zdający: 3) charakteryzuje postawy współczesnych Polaków wobec [...] narodu. 13. Opinia publiczna. Zdający: 3) odczytuje i interpretuje [...] wykresy prezentujące wyniki badania opinii publicznej. (III etap) 8. Naród i mniejszości narodowe. Zdający: 1) wyjaśnia, co dla niego oznacza być Polakiem (lub członkiem innej wspólnoty narodowej) [...]; 3) wyjaśnia, co to jest Polonia [...].	40

5.2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	6. Naród, ojczyzna i mniejszości narodowe. Zdający: 1) przedstawia dwie koncepcje narodu: etniczno-kulturową i polityczną. 13. Opinia publiczna. Zdający: 3) odczytuje i interpretuje [...] wykresy prezentujące wyniki badania opinii publicznej. 18. Instytucja państwa. Zdający: 1) wyjaśnia na przykładach relacje między narodem a państwem. (III etap) 8. Naród i mniejszości narodowe. Zdający: 1) wyjaśnia [...] czym obywatelstwo różni się od narodowości.	29
6.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.	5. Zmiana społeczna. Zdający: 3) analizuje sposoby adaptacji do zmiany społecznej na podstawie [...] tekstów kultury. 7. Procesy narodowościowe i społeczne we współczesnym świecie. Zdający: 1) porównuje różne modele polityki wybranych państw wobec [...] imigrantów. (III etap) 23. Problemy współczesnego świata. Zdający: 3) ocenia sytuację imigrantów i uchodźców we współczesnym świecie.	53
7.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	13. Opinia publiczna. Zdający: 3) odczytuje i interpretuje tabele [...] prezentujące wyniki badania opinii publicznej. (III etap) 12. System wyborczy i partyjny. Zdający: 1) wymienia partie polityczne obecne w Sejmie; wskazuje te, które należą do koalicji rządzącej, i te, które pozostają w opozycji.	12
7.2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	13. Opinia publiczna. Zdający: 3) odczytuje i interpretuje tabele [...] prezentujące wyniki badania opinii publicznej.	36
8.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	18. Instytucja państwa. Zdający: 3) opisuje najważniejsze teorie genezy państwa (Arystotelesa, teistyczna, umowy społecznej, podboju, marksistowska).	16
9.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	15. Demokracja – zasady i procedury. Zdający: 6) wyjaśnia, [...] jak we współczesnym państwie można realizować inne formy demokracji bezpośredniej. 19. Modele ustrojowe państw demokratycznych. Zdający: 2) charakteryzuje krótko ustroje polityczne [...] Szwajcarii, Włoch [...]. (III etap) 5. Udział obywateli w życiu publicznym. Zdający: 4) wyjaśnia, podając przykłady, jak obywatele mogą wpływać na decyzje władz na poziomie lokalnym, krajowym, europejskim [...].	0
10.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	19. Modele ustrojowe państw demokratycznych. Zdający: 1) podaje cechy charakterystyczne różnych modeli ustrojowych państw demokratycznych [...]; 2) charakteryzuje krótko ustroje polityczne [...] Francji, Stanów Zjednoczonych [...].	8
10.2.		19. Modele ustrojowe państw demokratycznych. Zdający: 1) podaje cechy charakterystyczne różnych modeli ustrojowych państw demokratycznych [...];	9

		3) przedstawia zasady odpowiedzialności [...] politycznej; wskazuje, kto im podlega. 21. Władza wykonawcza w państwie demokratycznym. Zdający: 1) wyjaśnia, jaką rolę we współczesnych państwach może pełnić głowa państwa [...]; 2) charakteryzuje kompetencje rządu w państwie demokratycznym i relacje między rządem a głową państwa.	
11.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	19. Modele ustrojowe państw demokratycznych. Zdający: 1) podaje cechy charakterystyczne różnych modeli ustrojowych państw demokratycznych [...].	32
11.2.		19. Modele ustrojowe państw demokratycznych. Zdający: 1) podaje cechy charakterystyczne różnych modeli ustrojowych państw demokratycznych [...]; 2) charakteryzuje krótko ustroje polityczne [...] Szwajcarii [...].	7
12.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	13. Opinia publiczna. Zdający: 3) odczytuje i interpretuje [...] wykresy prezentujące wyniki badania opinii publicznej. 16. Polityka, ideologie, doktryny i programy polityczne. Zdający: 1) charakteryzuje kulturę polityczną współczesnej Polski [...]; 5) charakteryzuje najważniejsze współczesne doktryny polityczne (chrześcijańska demokracja, konserwatyzm, liberalizm, [...] socjaldemokracja, socjalizm).	18
13.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	24. Parlament Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 1) wymienia kompetencje Sejmu [...]. 25. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 1) określa główne kompetencje prezydenta w relacjach z parlamentem, rządem [...]. 26. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 1) przedstawia konstytucyjne procedury powoływania [...] rządu [...]. (III etap) 14. Władza wykonawcza. Zdający: 1) wskazuje najważniejsze zadania [P]rezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [...]; 2) wyjaśnia, jak powoływany jest [...] rząd polski [...].	10
14.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	30. System prawny Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 1) opisuje źródła prawa w Polsce oraz hierarchię aktów prawnych. (IV etap ZP) 2. Prawo i sądy. Zdający: 3) [...] interpretuje proste przepisy prawne.	6
14.2.		(III etap) 13. Władza ustawodawcza w Polsce. Zdający: 1) przedstawia [...] sposób tworzenia ustaw.	11
15.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	28. Samorząd terytorialny w Polsce. Zdający: 3) wyjaśnia, [...] jak jest uchwalany budżet gminy. (III etap) 17. Gmina jako wspólnota mieszkańców. Zdający: 2) przedstawia sposób wybierania i działania władz gminy, w tym podejmowania decyzji w sprawie budżetu.	7
15.2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	28. Samorząd terytorialny w Polsce. Zdający: 3) wyjaśnia, jakie są źródła dochodów samorządów (dochody własne, dotacje, subwencje) [...].	26

	(III etap) VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	(III etap) 27. Gospodarka w skali państwa. Zdający: 2) wymienia najważniejsze dochody i wydatki państwa; wyjaśnia, co to jest budżet państwa.	
16.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	31. Sądy i Trybunały. Zdający: 3) przedstawia strukturę sądownictwa w Polsce i wyjaśnia, jaką rolę [odgrywa] w niej Sąd Najwyższy [...]. 33. Prawo karne. Zdający: 4) podaje zasady wnoszenia apelacji i kasacji w sprawach karnych. (IV etap ZP) 2. Prawo i sądy. Zdający: 6) przedstawia uczestników i przebieg procesu sądowego [–] karnego [...]. (III etap) 15. Władza sądownicza. Zdający: 1) przedstawia organy władzy sądowniczej [...].	5
17.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (III etap) VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	(III etap) 27. Gospodarka w skali państwa. Zdający: 1) wyjaśnia terminy: produkt krajowy brutto, wzrost gospodarczy, inflacja, recesja; interpretuje dane statystyczne na ten temat.	20
18.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	29. Prawo. Zdający: 3) rozróżnia źródła, z których wywodzą się normy w różnych systemach prawnych (prawo: zwyczajowe, precedensowe [...]).	3
19.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	30. System prawny Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 3) wskazuje [...] kodeksy, w których szukać należy odpowiednich przepisów. (IV etap ZP) 2. Prawo i sądy. Zdający: 4) [...] wskazuje, w jakim kodeksie można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy. (IV etap ZP) 4. Edukacja i praca w Polsce i Unii Europejskiej. Zdający: 3) wyjaśnia, jakie możliwości zarabiania mają młodzi ludzie, jakie umowy mogą zawierać [...]. (III etap) 28. Przedsiębiorstwo i działalność gospodarcza. Zdający: 2) przedstawia główne prawa [...] pracownika [...].	25
19.2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	30. System prawny Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 3) wskazuje [...] kodeksy, w których szukać należy odpowiednich przepisów. 32. Prawo cywilne i rodzinne. Zdający: 1) rozpoznaje sprawy regulowane przez prawo cywilne [–] zobowiązań [...]. (IV etap ZP) 4. Edukacja i praca w Polsce i Unii Europejskiej. Zdający: 3) wyjaśnia, jakie możliwości zarabiania mają młodzi ludzie, jakie umowy mogą zawierać [...]	30
19.3.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.	35. Obywatel wobec prawa. Zdający: 1) odnajduje w odpowiednim akcie prawnym przepis dotyczący wybranego kazusu prawnego i interpretuje go [...]. (IV etap ZP) 2. Prawo i sądy. Zdający: 3) [...] interpretuje proste przepisy prawne.	59

20.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. III. Współdziałanie w sprawach publicznych. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	35. Obywatel wobec prawa. Zdający: 3) pisze fikcyjny pozew w sprawie cywilnej [...]. (IV etap ZP) 2. Prawo i sądy. Zdający: 6) przedstawia uczestników i przebieg procesu sądowego [–] cywilnego [...].	6
21.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (IV etap ZP) VI. Znajomość praw człowieka i sposobów ich ochrony.	36. Prawa człowieka. Zdający: 3) rozróżnia prawa i wolności osobiste, polityczne oraz ekonomiczne, społeczne i kulturalne; wskazuje, do której generacji należą poszczególne prawa. (IV etap ZP) 5. Prawa człowieka. Zdający: 1) przedstawia krótko historię praw człowieka i ich generację; wymienia najważniejsze dokumenty z tym związane.	8
21.2.		38. Światowy i europejski system ochrony praw człowieka. Zdający: 3) charakteryzuje systemy ochrony praw człowieka w ramach Rady Europy [...]; 4) wyjaśnia, jak działa i jakie sprawy rozpatruje Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu. (IV etap ZP) 5. Prawa człowieka. Zdający: 3) podaje najważniejsze postanowienia [...] Europejskiej Konwencji Praw Człowieka [...]. (IV etap ZP) 6. Ochrona praw i wolności. Zdający: 3) uzasadnia znaczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu.	57
22.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.	42. Systemy bezpieczeństwa i współpracy. Zdający: 3) charakteryzuje krótko działanie następujących organizacji: [...] UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci) [...].	34
23.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.	43. Integracja europejska. Zdający: 1) omawia [...] przebieg integracji europejskiej [...]. (III etap) 20. Integracja europejska. Zdający: 4) wskazuje na mapie członków Unii Europejskiej [...].	26
23.2.		45. Polska w Unii Europejskiej. Zdający: 1) wyjaśnia, na czym polega swobodny przepływ osób [...] w Unii Europejskiej oraz jakie są zasady przekraczania granic przez polskich obywateli (w strefie Schengen i poza nią). (IV etap ZP) 4. Edukacja i praca w Polsce i Unii Europejskiej. Zdający: 2) wyjaśnia, co wynika z wejścia Polski do strefy Schengen [...].	9
24.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. IV. Znajomość zasad i procedur demokracji. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie	18. Instytucja państwa. Zdający: 4) odróżnia suwerenność zewnętrzną od suwerenności wewnętrznej. 40. Stosunki międzynarodowe w wymiarze globalnym. Zdający: 1) przedstawia podmioty oraz zasady prawa międzynarodowego [...].	16

	współzależności we współczesnym świecie.	(III etap) 10. Państwo i władza demokratyczna. Zdający: 1) wymienia podstawowe cechy i funkcje państwa; wyjaśnia, czym jest władza państwowa.	
24.2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.	7. Procesy narodowościowe i społeczne we współczesnym świecie. Zdający: 3) omawia na przykładach przyczyny i sposoby rozwiązywania długotrwałych konfliktów między narodami. (III etap) 22. Współpraca i konflikty międzynarodowe. Zdający: 1) wskazuje na mapie miejsca najpoważniejszych konfliktów międzynarodowych [...].	22
25.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.	39. Polska polityka zagraniczna. Zdający: 1) charakteryzuje główne kierunki polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. [...]. 42. Systemy bezpieczeństwa i współpracy. Zdający: 4) wyjaśnia, jak powstało NATO, jakie są jego cele i organy [...]. (III etap) 19. Relacje Polski z innymi państwami. Zdający: 2) charakteryzuje politykę obronną Polski; członkostwo w NATO [...].	9
26.1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.	21. Władza wykonawcza w państwie demokratycznym. Zdający: 1) [...] podaje przykłady [...] głów państw (monarchów i prezydentów). 39. Polska polityka zagraniczna. Zdający: 1) charakteryzuje główne kierunki polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. i sposoby jej prowadzenia (na wybranych przykładach). (III etap) 5. Udział obywateli w życiu publicznym. Zdający: 1) przedstawia główne podmioty życia publicznego ([...] politycy i [...] władza, instytucje publiczne [...]) [...].	53
26.2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.	40. Stosunki międzynarodowe w wymiarze globalnym. Zdający: 2) charakteryzuje na przykładach najczęściej stosowane metody rozwiązywania sporów między państwami. 44. Europa wśród światowych mocarstw. Zdający: 2) przedstawia na przykładach znaczenie supermocarstw i mocarstw regionalnych dla ładu światowego.	21
26.3.		(III etap) 22. Współpraca i konflikty międzynarodowe. Zdający: 1) wskazuje na mapie miejsca najpoważniejszych konfliktów międzynarodowych [...].	32
27.	Temat 1. I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	20. Władza ustawodawcza w państwie demokratycznym. Zdający: 1) wymienia i ilustruje przykładami funkcje władzy ustawodawczej; 4) wyjaśnia terminy: sesja plenarna, komisja parlamentarna, kworum [...]. 23. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 4) przedstawia procedurę zmiany Konstytucji. 24. Parlament Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 1) wymienia kompetencje Sejmu i Senatu w państwie i przedstawia znaczenie obu izb [...] w systemie władz Rzeczypospolitej Polskiej. 25. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Zdający: 2) wyjaśnia różnice między ordynacjami wyborów parlamentarnych [...] w Polsce. (III etap) 13. Władza ustawodawcza w Polsce. Zdający: 1) przedstawia zadania i zasady funkcjonowania polskiego parlamentu, w tym sposób tworzenia ustaw.	3

Temat 2.	<p>I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej. (IV etap ZP) VI. Znajomość praw człowieka i sposobów ich ochrony.</p>	<p>27. Organy kontroli państwowej, ochrony prawa i zaufania publicznego. Zdający: 2) przedstawia uprawnienia i sposób działania Rzecznika Praw Obywatelskich. 31. Sądy i Trybunały. Zdający: 2) [...] ocenia znaczenie skargi konstytucyjnej [...]; 3) przedstawia strukturę sądownictwa w Polsce [...]. 34. Prawo administracyjne. Zdający: 3) wyjaśnia, jak odwołać się od decyzji i postanowień organów administracyjnych (odwołanie, zażalenie, skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego, skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego). 35. Obywatel wobec prawa. Zdający: 2) wskazuje, do jakich instytucji i osób można się zwrócić o pomoc prawną w konkretnych sytuacjach. 37. Ochrona praw człowieka w Polsce. Zdający: 1) przedstawia prawa i wolności zagwarantowane w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wymienia środki i mechanizmy ich ochrony w Polsce. (IV etap ZP) 2. Prawo i sądy. Zdający: 2) wymienia podstawowe zasady prawa (prawo nie działa wstecz, domniemanie niewinności, nie ma winy bez prawa, nieznanostwo prawa szkodzi) [...]; 6) przedstawia uczestników i przebieg procesu sądowego [...]. (IV etap ZP) 5. Prawa człowieka. Zdający: 2) wymienia podstawowe prawa i wolności człowieka [...]. (IV etap ZP) 6. Ochrona praw i wolności. Zdający: 1) przedstawia główne środki ochrony praw i wolności w Polsce; 2) opisuje sposób działania Rzecznika Praw Obywatelskich [...]. (III etap) 15. Władza sądownicza. Zdający: 1) przedstawia organy władzy sądowniczej, zasady, wedle których działają sądy (niezawisłość, dwuinstancyjność) i przykłady spraw, którymi się zajmują.</p>	
Temat 3.	<p>I. Wykorzystanie i tworzenie informacji. (IV etap ZR) VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.</p>	<p>43. Integracja europejska. Zdający: 1) omawia genezę i przebieg integracji europejskiej (cele, główne dokumenty i instytucje, politycy, fazy integracji); 2) charakteryzuje sposób powoływania, działania i najważniejsze kompetencje instytucji Unii Europejskiej (Rada Unii Europejskiej, Parlament Europejski, Komisja Europejska, Rada Europejska, Trybunał Sprawiedliwości [...]); 3) wyjaśnia, jak tworzone jest prawo unijne, oraz wymienia najważniejsze postanowienia traktatów obowiązujących w Unii Europejskiej. (III etap) 20. Integracja europejska. Zdający: 1) przedstawia cele i etapy integracji europejskiej (traktaty rzymskie, traktaty z Maastricht, Nicei, Lizbony).</p>	

WYKRES 2. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH
(WEDŁUG ZADAŃ SPEŁNIAJĄCYCH DANE WYMAGANIE W NAJWIĘKSZYM STOPNIU)

